

3 oktober 2022 RUNDVEE • INTERVIEW

Jan Dijkstra (WUR): '15% eiwit moet. En het kán!'

Redactie

Wijnand Hogenkamp

themaredacteur gras en uiergezondheid

Feedback

Universitair hoofddocent Jan Dijkstra is ervan overtuigd dat 15% ruw eiwit op sectorniveau heel goed haalbaar is zonder druk te zetten op diergezondheid.

De stikstofcrisis houdt het hele land bezig. De melkveehouderij zeker ook. Langzaam maar zeker wordt aangestuurd om vermindering van eiwit in de rantsoenen te realiseren. Het doel dat de sector gesteld heeft, ligt op 16% ruw eiwit in 2025. Dijkstra zet hierin de toon: "Niet ambitieus genoeg", zo stelt hij.

Waarom niet ambitieus genoeg?

"Op deze manier zijn de stappen die de sector zet te klein. Het moet en kan minder. 15% ruw eiwit op sectorniveau is ook heel goed haalbaar. En dat heeft de praktijk ook al bewezen. In 2012 en 2013 zat de sector met minder dan 15,5% al bijna op dit niveau. Maar door het einde van de melkquotering zijn we allemaal weer harder gaan melken. Dat heeft ertoe geleid dat er ook weer meer ruw eiwit is gevoerd. Over 2021 was dat 16,5%. Dan is 16% in 2025 mij niet ambitieus genoeg."

Hoe zou je dat moeten bereiken?

"De basis is dat de sector als geheel zich realiseert dat minder eiwit echt nodig is, en met elkaar ook 100% er voor gaat. Ik pleit al meerdere jaren voor een stikstofconvenant. Gelijk aan het fosforconvenant dat we rond 2013 introduceerden. Dat heeft gezorgd voor een veel lager fosforgehalte in krachtvoer en zo zijn we als sector uiteindelijk ook onder het fosfaatplafond terechtgekomen. In het begin werd er ook hard geroepen om het gevaar op diergezondheid door fosfortekort. Ik ontken niet dat dit op enkele bedrijven heeft gespeeld, maar 99% van de bedrijven heeft prima toegekund met de lagere fosforgehalten in voer. Voor de diergezondheid heeft het gemiddeld zelfs een positief effect gehad. Want door de lagere fosforaanvoer is een koe beter in staat de beschikbaarheid van calcium in het lichaam te reguleren, met een lagere incidentie van melkziekte tot gevolg."

Dat stikstofconvenant is er nooit gekomen.

"Nee, jammer genoeg niet. Nu zitten we met een stikstofcrisis die al deels opgelost had kunnen zijn. Want met 15% ruw eiwit in het rantsoen verlaag je de ammoniakemissie met zo'n 15-20%. Dan ben je nog niet op de 50, maar dan waren we al wel goed op weg geweest. We moeten oppassen dat we niet achterover blijven leunen en te weinig doen, anders beslist de overheid voor ons. Dat wil je niet."

Is 15% ruw eiwit wel haalbaar voor bijvoorbeeld bedrijven in het veenweidegebied?

"Daar is 15% wel een uitdaging. Maar omdat je op sectorniveau werkt, kun je daar ook volstaan met 16% en op zandgrond en bedrijven met veel mais met 14%. Overigens is eiwit eigenlijk maar een matig kengetal. Het gaat namelijk niet om eiwit, maar om wat de koe ermee doet in termen van DVE en OEB. Dus wat de micro-organismen in de pens ermee doen, en hoe de koe verteerde aminozuren afkomstig van microbiële eiwit en bestendig voereiwit kan benutten. Zo kan een eiwitgehalte van 16% met veel energie in het rantsoen minder stikstofverlies geven, dan een eiwitgehalte van 15% met een laag energieniveau."

Hoe kunnen veehouders zelf acteren om het ruweiwitgehalte lager te krijgen in het rantsoen.

"De kwaliteit en bewaring van het voer speelt daar een belangrijke rol. Dat is management. Net als het voeren van meer mais, het verhogen van het DVE-gehalte, bijvoorbeeld door droger in te kuilen, en het voeren van vers gras. Dat kan via weidegang, en als je geen of onvoldoende weidegang kan voeren, moet je het zelf halen via zomerstalvoeren. Ik weet dat dit arbeid kost, maar dat is wel een van de knoppen waar je aan kunt draaien."

Wat betekent 14% eiwit voor de diergezondheid?

"Dat is goed mogelijk. Er zijn onderzoeken bekend waar koeien over drie lactaties gevolgd zijn op rantsoenen met 18, 14 en 12% eiwit. Het blijkt dat er weinig problemen uit. Wel werd waargenomen dat de koeien op 14% hun best deden om het andere voer te benutten. De koeien zelf dat ze op het randje lopen. Zo zie je ook dat koeien die tegen pensverzuring aanlopen ook juist de langere c

Themaredacteur Wijnand Hogenkamp
Niks mi

Gr

Email

"Durf te verminderen. Stuur onbestendig eiwit (OEB) naar nul of zelfs iets negatief"

Loop je met die 14% dan inderdaad op het randje?

“Nou, met 14% eiwit wordt het lastig om topproducties vast te houden. Je kan natuurlijk ook accepteren dat je iets minder productie hebt. Is dat een heel groot probleem, vraag ik mij dan af? Maar het is wel belangrijk dat je ook durft te verminderen. Vooral op onbestendig eiwit (OEB). Stuur op OEB nul of misschien wel zelfs iets negatief, want een goed herkauwende koe brengt via speeksel veel stikstof, via ureum, terug in de pens. Dan is gras een mooi product, maar soms ook een best lastig product. Want vooral in weidegras wisselt de samenstelling dagelijks, zelfs binnen een dag. Dat maakt sturen lastig. De liters in de tank en het ureumgehalte zijn leidend. Maar wees ook niet bang voor een laag ureum. Ook met ureum 12 kun je prima melken.”

Schrijf je in voor de **nieuwsbrief gras** en ontvang maandelijks gratis artikelen die normaal alleen te lezen zijn voor abonnees.

Feedback

COPYRIGHT:
BOERDERIJ.NL

Gras

Themareducteur Wijnand Hogenk
Niks mi